

KanTa-palvelujen tilannekatsaus

Marina Lindgren, KanTa-palvelut, Kela

25.5.2010

- Kansallinen Terveysarkisto (KanTa) on yhteinen nimitys valtakunnallisille tietojärjestelmäpalveluille:
  - Sähköinen resepti (eResepti) ja kansallinen Lääketietokanta
  - Sähköinen potilastiedon arkisto (eArkisto)
  - Omien tietojen katselu kansalaisille
  - sekä niihin liittyvät tuki- ja käyttöpalvelut
- KanTa-palvelut tulevat vaiheittain julkisen ja yksityisen terveydenhuollon, apteekkien sekä kansalaisten käyttöön. Niitä voidaan tulevaisuudessa käyttää myös tutkimus- ja viranomaistoiminnassa.

Tässä esityksessä

1. KanTa-asiakkaat	3. Liittyminen
2. KanTa-tuotteet ja palvelut	4. Kustannukset

1. KanTa-asiakkaat

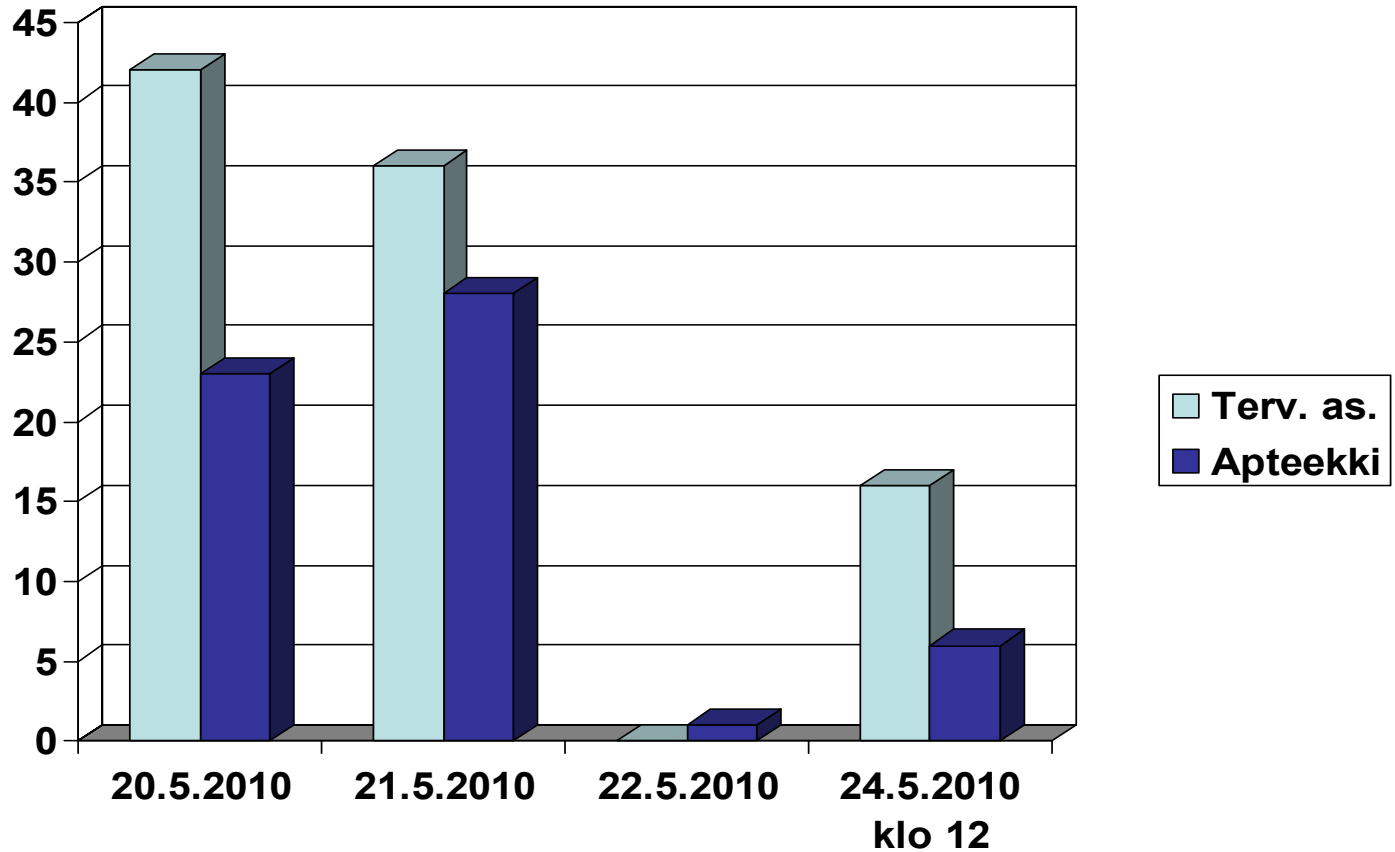

- **Julkisen terveydenhuollon toimintayksiköt**
  - Kunnan terveystoimi tai kuntayhtymä, perus- tai erikoissairaanhoido (>200)
  - Lääkärit, hammaslääkärit, terveydenhuollon ammattihenkilöt, opiskelijat (> 280 000)
  - Tietohallinnon ammattihenkilöstö
- **Yksityinen terveydenhuolto**
  - Lääkäriasemat, itsenäiset ammatinharjoittajat (>2000)
- **Apteekit**
  - Yhteensä n. 800 pää- ja sivuapteekkia
  - Farmaseutit ja proviisorit (> 5200)
  - Opiskelijat
- **Kansalaiset**
  - Täysi-ikäiset, n. 4,2 milj.
- **Ohjelmistotoimittajat**
- **Viranomaiset: Valvira, Fimea, Kela, THL, STM**

2. KanTa-palvelut ja -tuotteet

- eResepti
- Kansallinen Lääketietokanta
- Omien KanTa-tietojen katselu
- www.kanta.fi
- eArkisto
- Viranomaispalvelut
- Kansallinen koodistopalvelu (THL)
- Rooli- ja attribuuttipalvelu (Valvira)
- Varmennepalvelut (Valvira -> VRK)
- Tekniset ohjeet ja kuvaukset
- KanTa-asiakastestipalvelut
- KanTa-tuki
- Kansalaisviestintä
- HL7-Helpdesk (KanTa-asioissa)
hl7hd@kanta.fi
- Määrittelyt ja käyttötapaukset
- Arkkitehtuurilinjaukset

eResepti

Turun Sanomat, verkkolehti 22.5.2010

Hyväksytkö sähköisen reseptin?

Vastauksia 354

81 % KYLLÄ

19 % EI

Käytössä olevat KanTa-palvelut: eResepti

- Pilotti Turussa alkoi 20.5.2010
  - eReseptejä kirjoitettu yli 100 (24.5.)
  - eReseptejä toimitettu yli 60
- Kirkkotien terveysasema ja Nummenmäen apteekki
- Toteutus: Logican Pegasos, Receptumin eReseLinnea, Kelan Reseptikeskus ja kansallinen Lääketietokanta
- Tuotantopilotin kokemuksia tarvitaan: uudet toimintamallit, asiakkaiden palaute, järjestelmien käytettävyys, yhteistyö poikkeamatilanteissa, esitteet, lomakkeet...
- Käyttö laajenee vaiheittain Turussa
- Reunaehdot: toinen apteekkijärjestelmä, varmentajan vaihtuminen, pilotin kokemukset, valtakunnallinen levittämissuunnitelma
- Kotkan pilotin aikataulu vielä avoin

Käytössä olevat KanTa-palvelut:

Kansallinen lääketietokanta

- Perustuu eResepti-lakiin ja -asetukseen
- Potilastieto- ja apteekkijärjestelmiin yhteiset, lääketietokantaan perustuvat tiedot, jotka päivitetään kaksi kertaa kuukaudessa
- Sisältää tiedot Suomessa myynnissä olevista lääkevalmisteista, erityislupavalmisteista, korvattavista perusvoiteista ja kliinisistä ravintovalmisteista
- Myös tiedot lääkkeiden hinnoista, korvattavuudesta ja vaihtokelpoisuudesta.
- Käyttöön 1/2009 alkaen
- Kela ylläpitää
- eReseptiin liittyvä organisaatio voi hankkia lääketietokannan tiedot valitsemansa tuottajan kautta tai suoraan Kelasta

Käytössä olevat KanTa-palvelut:

Kansallinen koodistopalvelu

- Perustuu L 159/2007
- Varmistaa käytettävien rakenteiden, luokitusten ja sanastojen laatua ja huolehtii niiden ylläpidosta. THL vastaa koodistoista, Kela käyttöpalveluista
- eReseptiä varten tuotettu yli 20 koodistoa. Kela vastaa eReseptin käyttöön liittyvistä luokituksista, joita apteekkien ja terveydenhuollon järjestelmät käyttävät lääkkeiden määräämiseen tai toimittamiseen
- Myös eArkiston koodistot ovat testikäytössä
- Koodistojen lataus perusjärjestelmien käyttöön esim. tiedostoina tai WS-rajapintojen avulla (XML/SOAP)
- Lisätietoja: <http://sty.stakes.fi/FI/koodistopalvelu/koodisto.htm>

Käytössä olevat Valviran palvelut

- **Valviran varmenteet ja sulkulistapalvelu**
  - Kaikille varmennetyypeille
  - Voimassa 72 h, päivittyy 24 h välein (KanTa:an haku 1 h välein)
  - Siirtynee VRK:lle muun varmennetoiminnan kanssa
- **Valviran rooli- ja attribuuttipalvelu**
  - Ammattihenkilöiden yksilöinti, ammattioikeuksien sisältö- ja voimassaolotietoja (roolit)
  - Tiedot ammatinharjoittamista koskevista rajoituksista
  - Tietoliikenne Kelan KanTa-verkon kautta

Käytössä olevat KanTa-palvelut:

KanTa-asiakastestipalvelu

- Järjestelmätoimittajille ja liittyville organisaatioille
- Edellyttää palveluun liittyjältä perusjärjestelmää ja testausympäristöä
- Liittymishakemus Kelalle, testivarmenteet Valvirasta
- Kelan asiantuntijatuki käytettävissä sopimuksen mukaan
- Yhteistestauksen testiketjut, osa auditointia
- KanTa-testilaboratorio, testauksen toimintamallit (Loppukiri)

Käytössä olevat KanTa-palvelut:

www.kanta.fi

- Kansalaisille
- Terveystieteiden ja apteekkeille
- Tietotekniikan ja yhteyksien toteuttajille
- Sisältö:
  - Tiedotteet, yhteystiedot
  - Ohjeet
  - Palvelukuvaukset
  - Liittyminen KanTa-palveluihin
  - Reitti omien tietojen katselu -palveluun
  - Määrittelyt (<https://www.kanta.fi/web/fi/arkkitehtuuri>)
  - eReseptin käyttöönoton käsikirja (<https://www.kanta.fi/web/fi/ereseptin-kayttoonoton-kasikirja>)

Sähköinen resepti
terveydenhuollossa

Sähköinen resepti
apteekissa

Lääketietokanta

Terveystieteiden
varmennekortti

Potilaan oikeudet

Tietojen käyttö ja valvonta

[Terveystieteille ja apteekkeille](#) ► **Sähköinen resepti**

Sähköinen resepti (eResepti)

eResepti on lääkemääräys, jonka lääkäri laatii ja allekirjoittaa sähköisesti. Se tallennetaan keskitettyyn tietokantaan, jota kutsutaan Reseptikeskukseksi. Reseptikeskuksen rekisterinpitäjä on Kela. Valtakunnallinen Reseptikeskus sisältää kaikki sähköiset reseptit ja apteekkien niihin tekemät toimitusmerkinnät. Reseptikeskuksen tietojen perusteella mikä tahansa sähköisen reseptin käyttöön ottanut apteekki voi toimittaa lääkkeet.

Paperi-, puhelin- ja faksireseptiä ei tallenneta Reseptikeskukseen.

Sähköiset reseptit ja niiden toimitustiedot säilyvät Reseptikeskuksessa 30 kuukautta. Sen jälkeen ne siirtyvät toiseen keskitettyyn tietokantaan, jota kutsutaan Reseptiarkistoksi. Reseptiarkistoon siirrettyjä reseptejä voidaan käyttää viranomaistoimintaan ja tieteelliseen tutkimukseen, mutta silloin ne eivät ole enää terveydenhuollon ja apteekkien käytettävissä.

[Laki sähköisestä lääkemääräyksestä](#) (eResepti-laki) säätelee eReseptin käyttöönoton pakolliseksi apteekkeille, terveydenhuollon toimintayksiköille ja terveydenhuollon toimintayksiköiden tiloissa vastaanottoa pitävillä ammatinharjoittajille, joiden tulee liittyä KanTa-palveluiden eResepti-palveluun.

Käyttöönotto on vapaaehtoista terveydenhuollon toimintayksiköille Ahvenanmaalla sekä itsenäisinä ammatinharjoittajina muualla kuin terveydenhuollon toimintayksikön tiloissa toimiville lääkäreille ja hammaslääkäreille.

Käytössä olevat KanTa-palvelut:

Viranomaispalvelut

- Kaikilla toimijoilla velvollisuus valvoa palvelujen käyttöä omassa organisaatiossa
- Tietosuojapolitiikka, tietosuojavastaava
- Teknisten lokien lisäksi lain edellyttämät lokipalvelut
- eReseptissä apteekkien ja terveydenhuollon käyttölokien, ylläpitäjän (Kelan) käyttöloki sekä tunnistautumisloki
  - Organisaation tietosuojavastaavan lokipyynnöksi KanTa.fi:stä saatavalla lomakkeella (kirjoitetut lääkemääräykset tietystä terveydenhuollon toimintayksiköstä, toimitetut lääkemääräykset tietystä apteekista)
  - Kansalaisten lokipyynnöt terveydenhuollosta ja apteekeista saatavissa olevilla lomakkeilla postitse
  - Lisäksi viranomaisten ja kansalaisten selvityspyynnöt
  - Kelan toimesta säännöllistä valvontaa ja pistokoevalvontaa

Kehittäminen jatkuu: eArkisto

- Kela toteuttanut eArkiston toiminnallisuudet vuosien 2006-2007 määrittelyjen pohjalta
- Teknisen yhteentoimivuuden testaus tehtiin v. 2009 lopussa Kuopion KArkisto-projektin kanssa
- Asiakastestauksen suunnittelu käynnissä
- Tavoitteena pilotti v. 2011 (omien asiakirjojen arkistointi ja haku arkistosta)
- Vaiheistettu käyttöönotto, uusi aikataulu
- Valmisteilla olevien asiakastietolain muutosten vuoksi (suostumus, kieltä) muutoksia eArkiston, omien tietojen katselun ja potilastietojärjestelmien toteutuksiin

KanTa-palvelujen käytön tuki Kelassa

- KanTa-tuki terveydenhuollon organisaatioille ja apteekeille niiden tietohallinnon tukihenkilöiden kautta (Kelasta kolmannen tason tuki)
  - tekninentuki@kanta.fi
  - KanTa-tuki p. 020 63 47787
- KanTa-tuki kansalaisille
- Käytönaikaisen tuen suunnittelu käynnissä. KunTon johdolla KanTa-Katu 1 –projekti tuottaa ehdotuksia tukipalvelujen organisointi- ja liittymismalleiksi

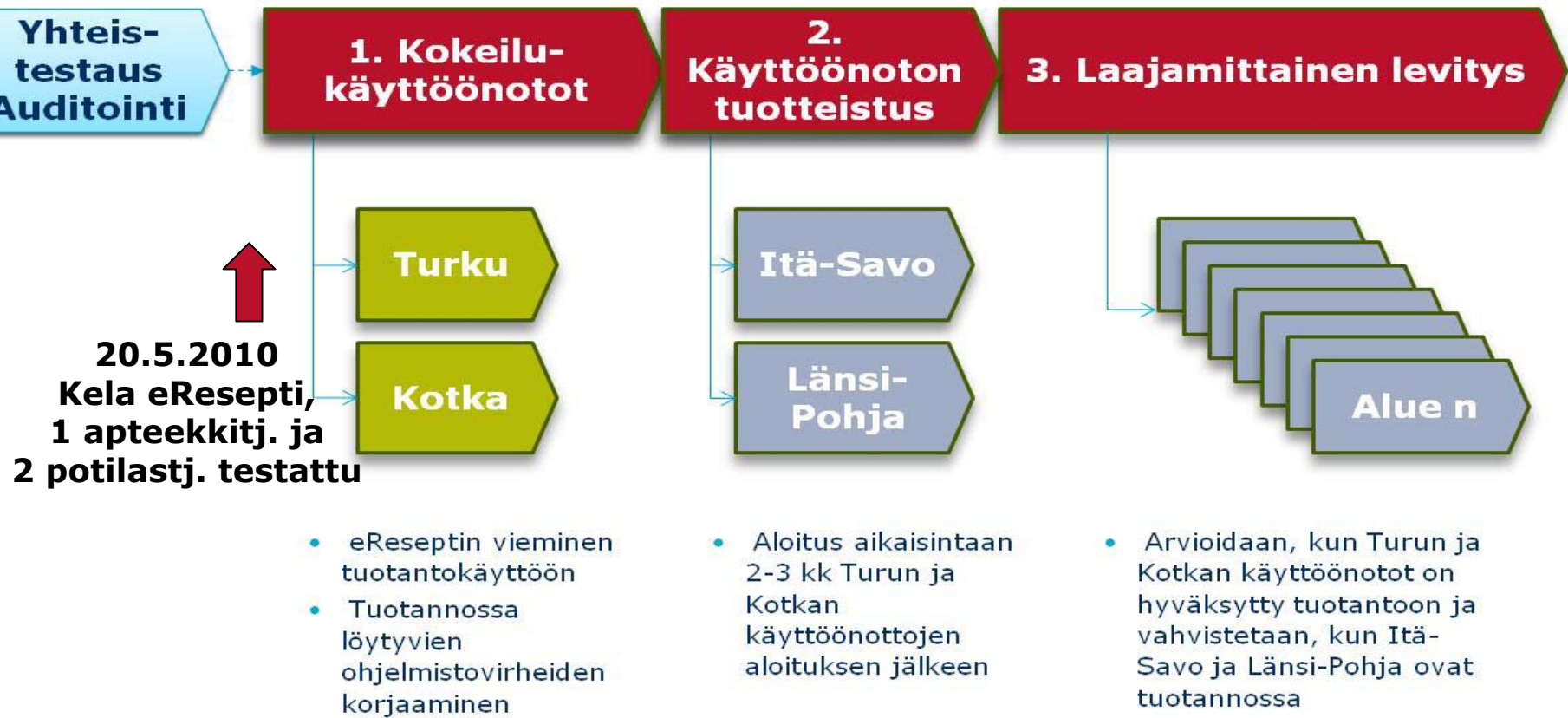
3. Miten KanTa-asiakkaaksi liitytään?

- Valtakunnalliseen ja alueelliseen käyttöönottoyhteistyöhön osallistuminen -> KunTo
- Organisaation tiedot koodistopalveluun (SOTE-/Apteekkirekisteri)
- STM:n auditointivaatimusten täyttäminen (itseauditointi)
- Organisaation liittymispäätös ja liittymishakemus eResepti-palveluun (ja erikseen eArkisto-palveluun)
  - Hakemuslomake www.kanta.fi-sivustolta
  - Liittyjän tiedot, liityntäpisteet (tietoliikenneosoite ja palvelinvarmenne)
  - Hallinnollinen ja tekninen yhteyshenkilö
  - Tietosuojavastaava
  - Käyttöönottokoe
- Käytettävän perusjärjestelmän versiossa on eReseptivalmius/ eArkistovalmius eli kansallisesti määritellyt toiminnallisuudet on toteutettu. Perusjärjestelmä on yhteistestattu ja auditoitu.
- Valviran palvelut käytössä

Milloin voimme liittyä KanTa-asiakkaaksi?

- eReseptin käyttöönottojen valtakunnallisen aikataulun suunnittelu KunTo-hanketoimistolla työn alla
- eReseptin käyttöönottoihin kaavailtu kolme päävaihetta
- eResepti-lain asettama käyttöönoton takaraja 1.4.2011
- Omien tietojen katselu -palvelu tulee kansalaisten käyttöön sitä mukaa kun eReseptejä kirjoitetaan
- eArkiston pilotti v. 2011
- Käyttöönoton aikataulu sidoksissa eArkisto-lain muutoksiin (suostumusten hallinta) ja STM:n vaiheistussuunnitelmaan

eReseptin levittämisen vaiheet

14

↑
Kiinnitetään järjestys

↑
Kiinnitetään aikataulut

Lähde: Kunto 2010

4. Kustannukset

- Rakentamisvaiheen kustannukset -> valtion tuki klusteritoiminnalle ja piloteille
- Kelan ja Valviran investoinnit, rakentamis-, kehittämis- ja ylläpitokustannukset valtion rahoituksella lainsäädännön määrittelemän ajan
- Muutoshallinta (lainmuutokset, määrittelyjen tarkennukset, uudet tarpeet), aikataulumuutokset ja uudet KanTa-tehtävää kasvattavat kokonaiskustannuksia

Palvelumaksut

- **L 61/2007, 25 § , L159/2007 22 §**
- Valtakunnallisten tietojärjestelmäpalvelujen käyttö on maksullista siirtymäajan jälkeen
- Maksut määrätään sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella sellaisiksi, että ne vastaavat palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten määrää
- Kansaneläkelaitoksen ja Valvira toimittavat vuosittain sosiaali- ja terveysministeriölle sekä sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisen tietohallinnon neuvottelukunnalle selvityksen kustannuksiin vaikuttavista tekijöistä sekä arvion seuraavan vuoden käyttömaksujen perustana olevista kokonaiskustannuksista

Palvelumaksut (2)

- Sosiaali- ja terveydenhuollon sähköisen tietohallinnon neuvottelukunnan maksujaosto on valmistellut palvelumaksujen määräytymisperusteita
- Pj. Jussi Merikallio, siht. Maritta Korhonen
- Tavoitteena kustannusten kohdentamisen yhdenmukaisuus, tasavertaisuus, läpinäkyvyys ja palvelujen käyttöön kannustaminen
- Maksujen käyttöönotossa huomioitava kansallisten palvelujen käyttöönoton vaiheistus ja varmennepalveluissa tapahtuvat muutokset
- Jaoston ehdotusten viimeistely vielä kesken

Maksujen määräytymisperusteet

- Julkinen terveydenhuolto: asukasmäärä
- Yksityinen terveydenhuolto: henkilömäärän mukaan, porrastettu
- Apteekit: reseptien määrä

- eResepti
  - Apteekit 50 %
  - Terveydenhuolto 50 %, josta
    - julkinen terveydenhuolto 80 %, yksityinen terveydenhuolto 20 %
- eArkisto
  - Julkinen terveydenhuolto 80 %
  - Yksityinen terveydenhuolto 20 %

KanTa-kehittäjät

- Fujitsu Services Oy:n konsortio
- Kelan KanTa-palveluryhmä 1.4.2009 ->

Kiitos mielenkiinnosta!

Lisätietoja KanTa-palveluista www.kanta.fi

